

Az örökké termő fa tövében

Csónakonvoj a Kinabatangan folyón, emberre (is) éhes krokodilusok, nagyorrú majmok háreme és persze fák tetején trónoló orangutánok. David Attenborough, Vilmos herceg és Katalin hercegné nyomában Borneó szigetén.

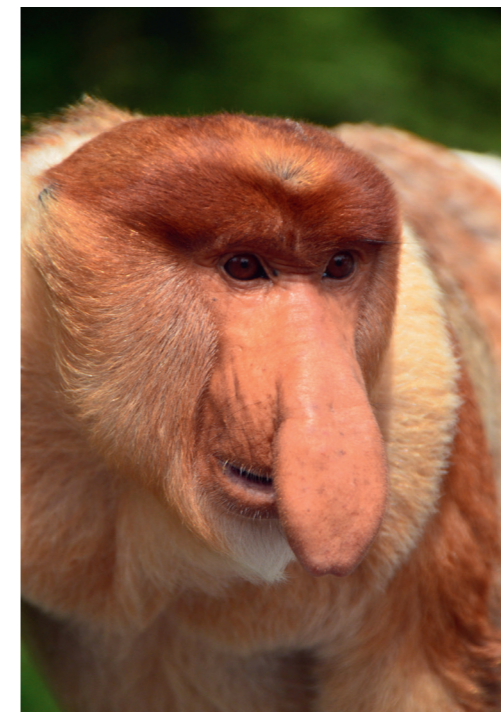

Akárhonnán nézzük a repülőjáratokat, képtelenség egy nap alatt eljutni a borneói orangutánokig. Hiába repülünk eleve Ázsiából, nem találunk olyan járatot, ami után ne kellene Kuala Lumpurban tölteni az éjszakát, hogy másnap onnan folytassuk utunkat a kontinens legnagyobb szigete felé. De hát az orangutánokért mindent...

A Kuala Lumpur-i repülőtéren landolva megkönnyebbülés, hogy a másnap hajnali járat előtt már nem kell bevergődni egyik kedvenc délkelet-ázsiai metropoliszunkba, ami további egy óra autózás lenne az esti csúcsgalamban, hanem a Sama-Sama nevű reptérhotelben töltjük az éjszakát. Alig lépünk ki a gépből, már ott várnak a szálloda munkatársai, és mintha még az útlevél-ellenőrzést is meggyorsítanák. A recepció jéghideg nedves kis törülközőt nyomnak a kezünkbe, a szobában helyi édes-ségek várnak, az ágy és az ágynemű végtelenül kényelmes, a szoba teljesen besötétíthető, és másnap kipihenve ébredünk. Ilyen se fordult még elő

Az esőerdő közepén fekvő Borneo Eco Lodge madártávlatból

A kíváncsi nagyorrú majmok szívesen megszemlélik az embereket.

Közeledünk: innen már csak néhány óra autózás és fél napi hajózás választ el az esőerdőtől. Órákon át kanyargunk fölfelé a Kinabatangan folyón egy motorcsónakonvojban, mire meglátjuk az első esőerdei táborunk stégjét.

A Sukau Rainforest Lodge egyik rusztikus bungalójában töltjük a következő néhány éjszakát. A Sir David Attenborough-ról elnevezett faházikó már foglalt, pedig nagyon büszkék rá, hogy a legendás angol természetfilmes is itt lakott, amikor a környéken forgatott a BBC stábjával. Ledobjuk a csomagjainkat, és már pattanunk is vissza egy keskeny kis csónakba, hogy a naplementében fedezzük fel a Kinabatangan folyó alkonyatkor ébredező állatvilágát.

RÖGTÖN AZ ELSŐ SZAFARIN FIGYELMEZTET, HOGY LEGYÜNK SZÍVESEK BEHÚZNI A KEZÜNKET A CSÓNAKBA, UGYANIS AZ ELMÚLT HÓNAPBAN ÖT EMBERT ETTEK MEG A KROKODILOK.

velünk reptéri szállodában, a legtöbbször ezek a legpiszkosabb és leghányavetibb hotelek, inkább elhagyatott motelekre emlékeztetnek, hiszen a vendégek többsége életében először és egyben utoljára csekkol be, és akkor is csak azért, mert a két repülőjárat között nincs más választása. Ehhez képest itt még a reggeli is finom. A tényekkel fel-le guruló pincérrobot miatt elbizonytalanodunk, hogy egy sci-fi álomba csöppentünk, úgyhogy az első kellemes malajziai családás után gyorsan felszállunk a Sandakaba tartó járatra.

KEZEKET BEHÚZNI!

Eddig tartott a high-tech Malajzia: a sandakani reptér apró és lerobbant termináljából egyetlen ablakon dobálják kifelé az utasok csomagjait.

Rögtön a túlparton a csak itt élő nagyorrú maláj majmok háreme sopánkodik egy fa lombkoronájában az új látogatókon, azaz rajtuk. Kíváncsinak tűnnek. Egyetlen hatalmas kampós orrú hím ül a fa tetején, alatta húsz nőstény. Mi is egyre kíváncsibbak leszünk, és kicsit közelebb evezünk. Csendben nézzük egymást a különös külsejű csapattal, amelynek tagjait legfeljebb természetfilmekben vagy egy-egy szerencsés állatkertben láttuk korábban, és már akkor sem akartuk elhinni, hogy ez az

orméret létezik. A nőstények orra inkább turcsi, és a háremnél csak a fiatal hímekből álló kolónia nyújt lenyűgözőbb látványt, itt ugyanis tényleg arasznyi orrú hímek játszanak egymással, míg nem elérik a megfelelő kort, hogy háremet alapítsanak életük hátralévő részére.

A Sukau idegenvezetője mindent tud róluk. Évtizedek óta kanyarog ezen a folyón, úgy ismeri az erdőt, mint a tenyerét, és olyan apró állatokat

Sukau Rainforest Lodge

Borneo Rainforest Lodge

Az örökké termő fa tövében Folyt.

vesz észre száz méterről, amiket nekünk még néhány méter közelségből is mutogatni kell. Naponta háromszor hajózunk ki vele a folyóra: napkeltekor, délután és az éjszakai túrára. Rögtön az első szafarin figyelmeztet, hogy legyünk szívesek behúzni a kezünket a csónakba, ugyanis az elmúlt hónapban öt embert ettek meg a krokodilok. Helyi halászokat, akik a mienknél sokkal kisebb csónakokkal vágta neki a folyónak. Valami betegség támadta meg a vadmalacokat, jócskán lecsökkent az állomány, és a helyiek attól tartanak, hogy az emberre fanyalodtak ezek a helyenként négy-öt méteres szörnyetegek.

Lélegzetünket visszafojtva figyeljük, amikor a parton megpillantunk egy természetes példányt. Amikor rájön, hogy öt bámuljuk, szemérmesen elmerül a zavaros barnás folyóban. Utoljára hatalmas farka tűnik el a vízben, ezzel hajtja magát – remélhetőleg nem felénk. A felettünk terebélyesedő fán, ami alatt megfigyeltük a krokodilust, egy rikító sárga csíkos fekete mangrovekigyó tekeredik. Alatta a sziklán fürge varánusz szalad át. A szemben lévő fán egy majomkolónia tér épp nyugovóra, csak úgy roskadozik a fa a majmoktól.

Tisztára, mintha *A dzsungel könyve* lapjai kelnének életre. Miközben a naplemente előbb rózsaszínre, majd lilára festi a folyót ölelő erdő feletti égboltot, visszakanyarodunk a Sukau táborra felé. Az olajban tocsogó vacsora hagy némi kívánnivalót maga után – Sir David óta bizonyára lecserélték a szakácsot –, de a faházban az erdő mélyén úgy alszunk, mint a bunda.

KATE ÉS AZ ALFAHÍM

A reggeli fölött kifejezetten szimpatikus családokkal ismerkedünk meg, hozzánk hasonlóan ők is erre a privát erdei iskolára cserélték az iskolai szünetet. Napokon át filmezzük a folyó élővilágát, újabb és újabb fajokat fedezünk fel, megismerkedünk a szemben lévő faluval, és az utolsó reggelen egy orangután is látunk, úgy harminc méterről, amint egy fa tetején magányosan kémleli a láthatárt. Amikor felrepül a drón, mi is látjuk, amit ő: az erdő néhány száz méteres sávja után olajpálma-ültetvények sorakoznak, ameddig csak a szem ellát. Az elmúlt néhány évtizedben Malajzia egyik legfőbb bevételi forrása lett a pálmaolaj. A fa havonta többször is terem, a szupermarketek polcain a csomagolt árucikkek felében találni pálmaolajat. A csokitól a samponig szinte mindenben, Indiában a főzéshez, Németországban pedig a bioüzemanyaghoz használják. Így aztán manapság a további olajpálma-ültetvények miatt vágják ki a fákat errefelé, de a helyiek szerint még mindig jobban jár az erdő ezzel,

2023. MÁJUS

Borneo Rainforest Lodge

ugyanis ötödannyi földre van szükség egy liter pálmaolajhoz, mint egy liter repce- vagy napraforgóolaj kitermeléséhez. Csakhogy a becslések szerint 2035-re kétszer annyi pálmaolajra lesz szüksége az emberiségnek, mint most.

Az orangutánok egyre kisebb területre szorulnak vissza, de Borneó több mint felét még mindig erdő fedi. És a malajziai természetvédelmi szabályok értelmében ez így is marad: még tízszázaléknyi esőerdőt lehet majd kivágni a privát földeken, de többet nem. Őszintén szólva sírnivaló ez a tíz százalék is, miközben órákon át autózunk a pálmaültetvények között, hogy egy olyan erdei táborba érjünk, ahol remélhetőleg közelebről is szemügyre vehetjük az orangutánokat. Főleg, ha belegondolunk, hogy a század elején még Borneó egész szigetét esőerdő borította.

2023. MÁJUS

Ahogy magunk mögött hagyjuk az ültetvényeket, sorompóhoz érünk, ahol katonák vizsgálják át a terepjárónkat és a felszerelésünket. A Borneo Rainforest Lodge-hoz még néhány órát kell autózunk, egy olyan elsődleges esőerdőben, ahol még soha nem volt fakitermelés. Mintha az *Avatar* díszletei közé

csöppennénk. Égig érő, nyolcszáz éves fák között kanyargunk a keskeny erdei úton, kristálytisza patakokon kelünk át, legszívesebben minden kanyarban megállnánk fényképezni, de már várnak ránk a táborban. A Borneo Rainforest Lodge a legkényelmesebb erdei „vendégház” a szigeten, tágas faházakkal, kifejezetten jó konyhával és privát idegenvezetőkkel. Nem véletlenül fordult meg itt Katalin hercegné és Vilmos herceg is egy évtizeddel ezelőtt, szerelmük hajnalán. Nem szobát neveztek el róluk, hanem egy orang-

FORBES.HU

Az örökké termő fa tövében Folyt.

Orangután malájul azt jelenti: erdei ember.

után kapta a Kate nevet, aki pont a látogatásuk után született. Egyik délután bohókás mozgású nőstény ugrál ágról ágra a tábor közelében, a helyiek rögtön megismerik, Kate jött látogatóba. De vajon mit keres itt? Azt mondják, a klímaváltozás miatt az elmúlt száraz évszak nem volt igazán száraz, így most, az esős évszak nem hozta meg a várva várt termést, csak néhány fán találnak élelmet az orangutánok, és az egyik ilyen fa pont itt roskadozik a tábor szélén. Úgy tűnik, óriási szerencsénk van, ugyanis Kate örökké termő fája tetején hatalmas alfahím trónol.

Minden nap meglátogatjuk, egyikünk mindig ott marad a fa tövében, hogy ha véletlenül úgy döntene, lemászik, ne mulasszuk el a találkozást. Az orangutánok éjjel alszanak, estére fészket építenek, minden egyes nap újat, már késő délután ezen dolgoznak. Így simán nyugovóra térhetünk mi is, csak korán kell kelniük, hogy szerencsés esetben ugyanazon a fán találjuk hősünket. A Borneo Rainforest Lodge idegenvezetői rengeteget tudnak az erdei törzsekről és persze az élővilágról is. A malajziai kormány tulajdonában lévő tábor menedzsermentje pedig mindent megtesz, hogy aki idáig

elbűmlizik, feledhetetlen élményekkel térjen haza. Például drótkötélhidakkal kötötték össze kb. harminc méter magasan a százméteres fákat, hogy a vendégek a lombkoronaszinten nézhesenek farkasszemet a kis majomcsaládokkal az ébredező dzsungelben. Túrát szerveznek a közeli vízeséshez, ahol a majmok megint csak legalább annyira kíváncsiak, mint mi, már-már attól tartunk, hogy kikapják kisbabánkat a kezünkől, mint Mauglit.

Aztán kiderül, hogy a nagy fiunk az igazi Maugli. Három nap és három éjjel után, az utolsó napunkon, az örökké termő fa tövében, amin az alfahím trónol, egyszer csak utánozni kezdi az orangutánok hívó hangját, mire az orangután mozgolódnia kezd. Nem akarunk hinni a szemünknek, de szerencsére a kamera is a kezünkben van, amikor a hatalmas hím ágról ágra egyre lejjebb ereszkedik, és a percek alatt tartó akrobatamutatvány után egyszer csak lehuppan a földre. Párhuzamosan sétálunk, ő az erdőben, mi az ösvényen, majd egy kanyarhoz érve, az erdő legszélén megáll, és csak bámuljuk egymást. Másfél percig tart ez a kimerevített pillanat, aztán amikor eléggé biztonságban érzi magát, kimászik az erdőből, és átkel az ösvényen, méterekre tőlünk. A fiunk tátott szájjal nézi a jelenetet, apukának pedig még a könnye is kicsordul, amint az óriás eltűnik a szemünk elől. Orangután malájul azt jelenti: erdei ember. 📹

Cseke Eszter és S. Takács András új dokumentumfilm sorozata, a Vissza a természethez az RTL+-on látható.

A FIUNK TÁTOTT SZÁJJAL NÉZI A JELENETET, APUKÁNAK PEDIG MÉG A KÖNNYE IS KICSORDUL.

Truly Timeless Wedding
at Plataran Bali Collections

Plataran
True Indonesian Icon

Make your wedding celebration a truly timeless moment amidst the Plataran's exotic destinations across Indonesia, celebrated in private with your nearest and dearest.

DISCOVER MORE